

Raadsbrief

Datum 27 maart 2024

Onderwerp Lokale aanpak invoering zero-emissiezone binnenstad Zwolle
Versienummer 1
Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting

Met deze raadsbrief informeren we over het besluit dat het College 26 maart 2024 heeft genomen over de lokale aanpak voor de invoering van de zero-emissiezone in de binnenstad. Ondernemers hebben behoefte aan uniform, transparant, duidelijk en centraal beleid. De gemeente Zwolle haakt aan op het landelijke beleid waarbij voldoende ruimte is voor lokaal maatwerk.

Met de lokale aanpak willen we ondernemers zo snel mogelijk duidelijkheid geven en adviseren over de toegangsregels van de zero-emissiezone en of ze in aanmerking komen voor een ontheffing. Daarnaast stimuleren we nieuwe logistieke concepten. Met de invoering van de zero-emissiezone realiseren we een leefbare en aantrekkelijke binnenstad en leveren we een bijdrage aan de reductie van CO₂.

Bijlagen

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De lokale aanpak van de invoering van de zero-emissiezone in de binnenstad van Zwolle.

Datum

27 maart 2024

Inleiding

In 2020 heeft uw raad besloten om een zero-emissiezone in te voeren vanaf 1 januari 2025 in de historische binnenstad. Dit is het gebied binnen de stadsgrachten. Vanaf die datum zijn alleen bestel- en vrachtauto's welkom die geen CO₂ uitstoten. De zero-emissiezone draagt bij aan de leefbaarheid en een aantrekkelijke binnenstad. Op dit moment is de gemeente Zwolle één van de 29 gemeenten die een zero-emissiezone invoeren. Een gezamenlijke inzet die in 2030 zorgt voor een CO₂-reductie van 1 megaton.

Voor het invoeren van de zero-emissiezone volgen we de landelijke regels en houden daarbij oog, voor de lokale situatie en ontwikkelingen. De overgang naar uitstootvrij vervoer is voor veel ondernemers een grote uitdaging. Daarom willen we hen daar zo goed mogelijk in ondersteunen. We zijn en blijven daarom in gesprek met de ondernemers en stakeholders om samen te zoeken naar oplossingen.

Gesprekken met ondernemers en landelijke ontwikkelingen zijn aanleiding om de lokale aanpak voor het invoeren van de zero-emissiezone vorm te geven. Een groot gedeelte van de ondernemers weet van de komst van de zero-emissiezone. Ondernemers vragen om meer duidelijkheid over de centrale- en lokale ontheffingen. Door aan te haken op landelijk beleid waarbij voldoende ruimte is voor lokaal maatwerk kunnen we deze duidelijkheid snel bieden. Daarbij benutten we 2025 als leerjaar om ervaring op te doen voor de lokale situatie in Zwolle en ervaring op te doen van het ontstaan van nieuwe logistieke alternatieven. Dit sluit aan op een breed gedragen wens vanuit de Gemeenteraad en is verwoord in de aangenomen motie van ChristenUnie, CDA en VVD op 13 februari 2024 (motie 13-1).

Kader

- Klimaatakkoord Parijs (2015)
- Nationaal Klimaatakkoord (2019)
- Afspraken klimaatconferentie Glasgow (2021)
- Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (GDZES, in 2017 ondertekend door Zwolle)
- [Actieplan Stadslogistiek \(2018\)](#)
- [Mobiliteitsvisie 'Mobiliteit brengt Zwolle verder' \(2019\)](#)
- [Raadsbesluit zero-emissiezone \(23 november 2020\)](#)
- [Landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek \(UAS, in 2021 ondertekend door Zwolle\)](#)
- [Intentieovereenkomst Centraal Loket ontheffing zero-emissiezone, \(Collegebesluit 11 oktober 2023\).](#)

Kernboodschap

Met de invoering van de zero emissiezone wordt een bijdrage geleverd aan een leefbare en aantrekkelijke binnenstad, met een minimale uitstoot door logistieke voertuigen. Ook leveren we een bijdrage aan de reductie van CO₂. Met de lokale aanpak willen we voorwaarden scheppen om ondernemers snel duidelijkheid te geven. Het eerste jaar zien we als leerjaar waarbij we ondernemers helpen bij de stappen richting duurzame logistiek. Zwolle sluit aan op de landelijke lijn van de invoering van de zero emissiezone en de bijbehorende ontheffingen. Binnen deze landelijke afspraken is voldoende ruimte voor lokaal maatwerk. Het eerste jaar voeren we lokaal een lichte inhoudelijke toets uit op de aanvragen. Het effect is dat ondernemers sneller duidelijkheid krijgen en ruimte om tot oplossingen te komen. Het biedt de gemeente ruimte om het eerste jaar te leren. Zwolle stimuleert nieuwe logistieke alternatieven en geeft ruimte om deze te laten ontstaan.

Datum

27 maart 2024

Toelichting***Aansluiten op landelijk ontheffingenbeleid en het Centraal Loket***

De gemeente Zwolle is een actieve volger van de landelijke voorlopers waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de landelijke afspraken met ruimte voor lokaal maatwerk in de eerste jaren. Zwolle wil ondernemers zo snel als mogelijk duidelijkheid geven of ze in aanmerking komen voor een ontheffing. Hiervoor sluiten we aan op de eerste gemeenten (G4) die per 1 juli 2024 de functie van het Centraal Loket (tijdelijk) aanbieden. Voor de ondernemers in Zwolle heeft dit als voordeel dat ruim voor 1 januari 2025 een ontheffing aangevraagd kan worden en de ondernemer eerder zekerheid heeft. De gemeente streeft naar een afhandelingstermijn van vier tot zes weken.

Door actief aan te haken bij de gemeenten die vooroplopen hebben we meer invloed op de uitwerking van vraagstukken die gaan ontstaan. In aanloop naar de opening van het Centraal Loket op 1 juli 2024 communiceren we actief met ondernemers over het belang van vroegtijdig aanvragen. We helpen ondernemers waar nodig bij de aanvraag. Het streven is om de aanvragen binnen vier tot zes weken te beoordelen en uitsluitsel te geven over de ontheffing. Informatie over de vrijstellingen en ontheffingen is te vinden op www.opwegnaarzes.nl/vrijstellingen.

Lokaal maatwerk met eerste jaar als leerjaar

We zien het eerste jaar als een leerjaar. Dit houdt in dat we het eerste jaar een lichte inhoudelijke toets op de aanvragen uitvoeren. Bij positieve beoordeling wordt een ontheffing voor een jaar afgegeven onder voorwaarde dat benodigde verbeteringen of verdieping van de aanvraag in het komende jaar plaatsvindt. De gemeente gaat waar nodig ondernemers hierbij helpen. Nieuwe logistieke alternatieven ontstaan in Zwolle. De gemeente Zwolle volgt deze ontwikkelingen met interesse en biedt hulp aan waar gewenst. Dit kan bestaan uit advies, promotie van de nieuwe diensten en het verbinden van ondernemers.

Beoogd effect:

- Ondernemers krijgen snel de nodige zekerheid dat de toegang tot de zero-emissiezone voor 2025 is geregeld (ontheffing is een jaar geldig).
- Ondernemers krijgen tijd om op zoek te gaan naar alternatieve mogelijkheden of manieren om op termijn tot aanschaf van een zero emissie voertuig over te gaan.
- De gemeente Zwolle kan het eerste jaar leren van de ingediende aanvragen en voldoende tijd nemen voor een verdiepende beoordeling.
- De inzichten uit het eerste jaar geven richting aan de vervolgstappen voor beleid, organisatie en handhaving.
- Er wordt ruimte geboden aan het volwassen worden van nieuwe alternatieve logistieke concepten.

Ingangsdatum zero-emissiezone aanhouden mits het Centraal Loket minimaal een half jaar operationeel is

Bij het tijdig opengaan van het (tijdelijke) Centraal Loket in juli 2024 kan de aangekondigde ingangsdatum van 1 januari 2025 standhouden. Vanwege de lokale afhankelijkheid van het Centraal Loket en de onzekerheden die er nog zijn, stellen we een procesafpraak voor om de zero-emissiezone minimaal een half jaar na opening van het centraal loket in te laten gaan. Stel dat het openstellen van het Centraal Loket vertraagt, dan komen we lokaal niet in de problemen. Dit biedt ondernemers op korte termijn duidelijkheid over het proces.

Datum 27 maart 2024

Geen limiet op aantal toe te kennen ontheffingen op maatwerk in het eerste jaar

Enkele gemeenten die milieuzones hebben ingesteld hebben na de invoering maatregelen getroffen om de aanzienlijke stroom van vragen voor ontheffingen sterk te reduceren door de aankondiging dat een zeer beperkt aantal ontheffingen vanuit de hardheidsclausule zal worden verleend. Deze maatregel heeft ertoe geleid dat het aantal aanvragen voor deze ontheffingsgrondslag sterk werd gereduceerd. Wij stellen voor om in Zwolle geen restrictie in aantallen voor maatwerk te introduceren in het eerste jaar.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Ondernemers, leveranciers en belangenvertegenwoordigers van de ondernemers en logistieke partijen zijn vanaf het voornemen voor de instelling van de zero-emissiezone in de binnenstad in Zwolle meegenomen. Het afgelopen jaar is de communicatie geïntensiveerd en hebben we gebruik gemaakt van de kanalen en netwerken van de belangenvertegenwoordigers. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest. Alle bedrijvenverenigingen in Zwolle zijn bezocht en veel ondernemers hebben we individueel gesproken. De meeste ondernemers zijn op de hoogte van de komst en impact van de zero emissie zone en weten waar ze meer informatie kunnen vinden zodat ze zich goed kunnen voorbereiden. De aanpak is mede tot stand gekomen op basis van signalen uit deze ontmoetingen. Naast landelijke en regionale subsidies worden er gratis, persoonlijke maatwerkadvisen aangeboden door de logistiek makelaar van de Provincie Overijssel.

Communicatie

Goede en tijdige communicatie is van groot belang. Veel van de betrokken doelgroepen vragen om een gerichte aanpak. Voor de intensivering van de communicatie is daarom voor de aanloop tot, tijdens en na de invoering van de zero-emissiezone een plan van aanpak opgesteld (mrt. 2023) en deze is sindsdien in uitvoering (bijvoorbeeld met bijeenkomsten, brieven, social media campagnes, nieuwsbrieven, websites, filmpjes). Flexibiliteit in de communicatie is uitgangspunt om adequaat in te kunnen spelen op signalen uit de stad.

Het plan richt zich op;

- het betrekken en informeren van alle belanghebbenden (over de zone, subsidies, hulp/maatwerkadvis, ontheffingen en probeeracties)
- het creëren van bewustwording en gevoel van urgentie
- het aansporen tot samenwerking met leveranciers en ondernemers
- het promoten van duurzame logistieke alternatieven

Het rijk ondersteunt de gemeenten bij de communicatie over deze ontwikkeling. Er is een landelijke kernboodschap en aanpak. Er is een campagne (Doehetzero.nl) en een toolbox ontwikkeld en aangereikt. De gemeenten kunnen deze middelen vervolgens een eigen (lokale) kleur geven. In aanloop naar 1 juli 2024 communiceren we actief met ondernemers en helpen hen zo nodig met de aanvraag.

Financiën

Voor de invoering van de zero-emissiezone is een Rijkssubsidie verleend (CDOKE-middelen) voor de periode 2023 t/m 2025 voor de ambtelijke inzet. De verwachting is dat in deze periode jaarlijks

Datum 27 maart 2024

€ 365.000 beschikbaar wordt gesteld. Vooralsnog lijken deze middelen voldoende. De structurele inzet voor de beoordeling van (dag)ontheffingen, lokale ontheffingen en handhaving kan in 2024 incidenteel worden opgevangen vanuit het beschikbare subsidiebudget. Vanaf 2025 wordt de structurele inzet voor verlening van ontheffingen en handhaving in de begroting geregeld. Deze jaarlijkse inzet is geraamd op € 225.000 structureel (prijspeil 2024). Dit wordt aangedragen bij het aanvragen voor de begroting 2025 (najaarsmoment).

Risico's

De introductie van een nieuw systeem gaat gepaard met de nodige onzekerheden. Op landelijk niveau wordt hard gewerkt om de invoering zorgvuldig en vlot te laten verlopen. Mogelijk treden landelijk vertragingen op die weerslag hebben op de lokale inbedding. Voor de impact op lokaal en regionaal niveau hebben we zo zorgvuldig mogelijk afgestemd met diverse ondernemers en belangenvertegenwoordigers. Toch kunnen we niet voorkomen dat sommige inzichten zich openbaren op het moment dat we het nieuwe systeem invoeren en in werkingstellen. Bijvoorbeeld bij de zienswijzen die worden ingediend bij het publiceren van het Verkeersbesluit of druk vanuit ondernemers op de politiek. Door alert te zijn op mogelijke ongewenste effecten en hierop te reageren zorgen we ervoor dat we adequaat werken. Hiervoor zetten we voldoende capaciteit en expertise in. Het eerste jaar is hierin een leerjaar. De CDOKE middelen worden per jaar aangevraagd en gedurende het boekjaar definitief beschikbaar gesteld.

Vervolg

Er wordt een verkeersbesluit en een ontheffingenbesluit opgesteld en vervolgens voorgelegd voor besluitvorming. Dit doen we met een uitgebreide voorbereidingsprocedure. Deze procedure houdt in dat een ontwerpverkeersbesluit met daarin de onderbouwing van de zero-emissiezone en de omvang, gedurende zes weken ter inzage wordt gelegd. Betrokkenen kunnen in deze periode mondeling of schriftelijk een zienswijze indienen. Na afloop van deze zienswijzetermijn voorziet de gemeente deze zienswijzen van een reactie in een Nota van Beantwoording. Het college neemt een besluit over de Nota van Beantwoording, het definitieve verkeersbesluit en het ontheffingenbeleid. Volgens de huidige planning wordt in mei 2024 het ontwerpverkeersbesluit ter inzage gelegd.

Openbaarheid

De Raadsbrief en het Collegevoorstel zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer